

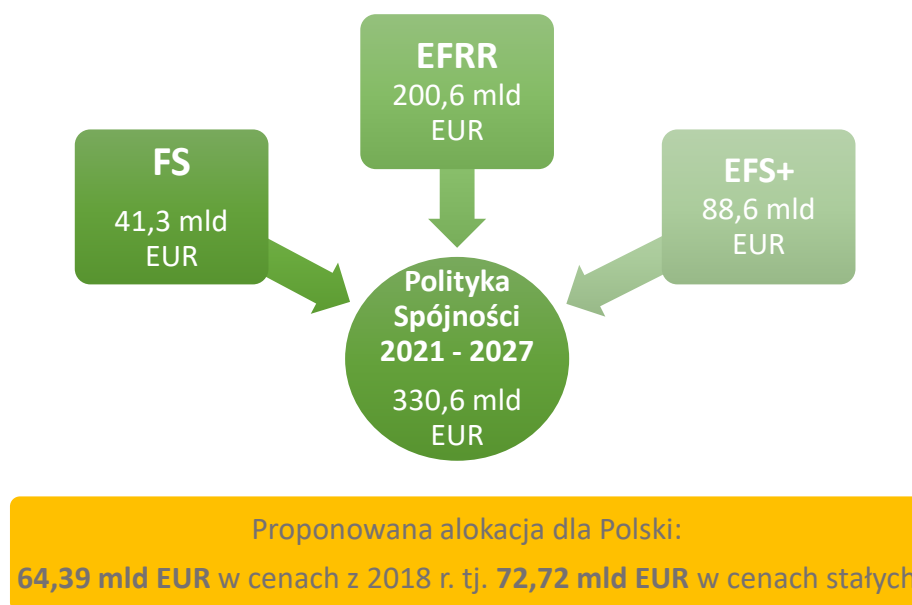
Rozwój regionalny i Polityka Spójności po 2020 r. – projekty regulacji w skrócie

29 maja 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła propozycję nowej edycji Polityki Spójności na lata 2021-2027. Opublikowane zostały projekty rozporządzeń, w tym przede wszystkim: Rozporządzenie ogólne¹, Rozporządzenie w zakresie EFRR i FS² oraz Rozporządzenie w zakresie EFS³.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie - w sposób skondensowany – podstawowych założeń przyszłej Polityki Spójności oraz proponowanych przez KE zasad funkcjonowania programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2021 – 2027.

Polityka Spójności w projekcie budżetu UE 2021 – 2027 (wg cen z 2018 r.):

¹ Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (wniosek COM(2018)375, 29.05.2018).

² Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (wniosek COM(2018)372, 29.05.2018).

³ Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) (wniosek COM(2018)382, 30.05.2018).

KE zaproponowała unowocześnienie Polityki Spójności poprzez:

1. **Koncentrację na najważniejszych priorytetach, w przypadku których UE może osiągnąć najlepsze wyniki:** Większość inwestycji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Fundusz Spójności będzie przeznaczona na **innowacje, wsparcie małych przedsiębiorstw, technologie cyfrowe i modernizację przemysłu**. Środki zostaną również przeznaczone na **przejsięcie do niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym i walkę ze zmianą klimatu**, co przyczyni się do realizacji porozumienia paryskiego.
2. **Wsparcie wszystkich regionów i bardziej zindywidualizowane podejście do rozwoju regionalnego:**

Inwestowanie we wszystkich regionach: inwestycje będą w dalszym ciągu przeznaczone na wszystkie regiony, ponieważ wiele z nich w całej Europie – w tym również w bogatszych państwach członkowskich – usiłuje z trudem przeprowadzić transformację przemysłową, zwalczać bezrobocie i dobrze sobie radzić w zglobalizowanej gospodarce.

Podejście zindywidualizowane: w PS utrzymano podział na trzy rodzaje regionów: regiony słabo rozwinięte, regiony w okresie przejściowym i regiony lepiej rozwinięte. Głównym kryterium przydziału zasobów pozostanie PKB na mieszkańca. Wprowadzono jednakże nowe kryteria, które mają na celu lepsze odzwierciedlenie lokalnych realiów – bezrobocie osób młodych, niski poziom wykształcenia, zmiany klimatu oraz działania związane z przyjmowaniem i integracją migrantów.

Na szczeblu lokalnym: wspieranie strategii rozwoju na szczeblu lokalnym. Organy lokalne, miejskie i terytorialne będą **bardziej zaangażowane** w zarządzanie funduszami UE, a **zwiększanie stopy współfinansowania** zwiększy poczucie odpowiedzialności za projekty finansowane przez UE w regionach i miastach.
3. **Mniej liczne, bardziej klarowne i krótsze przepisy oraz bardziej elastyczne ramy:**

Upraszczanie dostępu do funduszy: Komisja proponuje, aby w długoterminowym budżecie UE przepisy zostały pozbawione ich zawichości, ograniczono obciążenia administracyjne i wprowadzono lżejsze procedury kontroli dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców korzystających ze wsparcia UE.

Jednolity zbiór przepisów: **siedem funduszy UE** (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Społeczny+, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Fundusz Azylu i Migracji, Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz) wdrażanych w partnerstwie z państwami członkowskimi („zarządzanie dzielone”) zostało objętych **jednym zbiorem przepisów (rozporządzenie ogólne)**, co ułatwi pracę zarówno zarządzającym programami w ramach funduszy UE, jak i ich beneficjentów oraz uprości tworzenie synergii – na przykład pomiędzy Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego i Europejskim Funduszem Społecznym +.

Dostosowanie do potrzeb: nowe ramy połączą również stabilność niezbędną do długoterminowego planowania inwestycyjnego z odpowiednim poziomem elastyczności na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń. Przegląd śródkresowy określi, czy na okres dwóch ostatnich lat funkcjonowania programów niezbędne jest wprowadzenie zmian – w obrębie funduszy UE będzie istniała bowiem możliwość przesunięcia ograniczonej ilości środków.
4. **Wzmocnienie powiązania z europejskim semestrem na potrzeby poprawienia otoczenia inwestycyjnego w Europie.** Silniejsze wsparcie w ramach polityki spójności na rzecz reform strukturalnych zapewnić ma komplementarność i koordynację z nowym poprawionym Programem wspierania reform. Istotną rolę będą tu odgrywać **zalecenia dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru**, które w okresie 2021–2027 zostaną wzięte pod uwagę dwa razy: **najpierw** na początku okresu 2021–2027 jako plan działania dotyczący programowania funduszy i opracowywania programów polityki spójności; **następnie** najnowsze zalecenia dla poszczególnych krajów posłużą również jako wytyczne w średniookresowym przeglądzie programów w 2024 r., w celu dostosowania się do nowych lub utrzymujących się wyzwań. **Szczególnie silne powiązanie nastąpi w zakresie EFS**. Stosowanie zaleceń będzie monitorowane przez cały okres finansowania.

W rozporządzeniach położono bardzo silny nacisk na zarządzanie dzielone i partnerstwo.

11 celów tematycznych → 5 policy objectives

W porównaniu do 11 „celów tematycznych” na lata 2014 – 2020, nowa PS będzie koncentrować swoje zasoby na 5 celach:

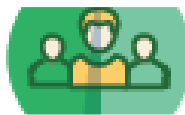
bardziej inteligentna Europa, dzięki innowacjom, cyfryzacji, transformacji gospodarczej oraz wsparciu dla małych i średnich przedsiębiorstw

bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa, wdrażająca porozumienie paryskie i inwestująca w transformację sektora energetycznego, w odnawialne źródła energii oraz w walkę ze zmianą klimatu

lepiej połączona Europa, z siecią transportu strategicznego i siecią cyfrową

Europa o silniejszym wymiarze społecznym, realizująca cele europejskiego filaru praw socjalnych i inwestująca w wysokiej jakości zatrudnienie, edukację, umiejętności, integrację społeczną i równy dostęp do opieki zdrowotnej

Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu lokalnych strategii rozwoju i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w całej UE

W ramach ww. 5 policy objectives określone zostały **cele szczegółowe** (ich wykaz - w załączeniu).

Obszary/działania, które nie będą mogły otrzymać wsparcia:

- **EFRR** - m.in. bezpośrednie wsparcie na rzecz dużych przedsiębiorstw, infrastruktura portów lotniczych (poza regionami najbardziej oddalonymi), niektóre rodzaje gospodarowania odpadami (np. składowanie odpadów), zakup taboru na potrzeby transportu kolejowego (z wyjątkiem realizacji obowiązku świadczenia usługi publicznej);
- **EFS** - zakup gruntów i nieruchomości oraz zapewnienie infrastruktury, a także zakup mebli, wyposażenia i pojazdów, z wyjątkiem przypadków zakupu niezbędnego do osiągnięcia celu operacji.

EFS+

Dotychczasowe fundusze, które zostaną połączone w jeden **Europejski Fundusz Społeczny Plus**:

- Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI);
- Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- europejski program na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych;
- program działań UE w dziedzinie zdrowia

Koncentracja tematyczna

- Koncentracja tematyczna będzie dotyczyć **poziomu krajowego**.
- Wymogi koncentracji tematycznej **obowiązują w ciągu całego okresu programowania**, również w przypadku przenoszenia kwot między priorytetami programu lub między programami oraz podczas przeglądu śródkresowego.
- Większość inwestycji ze środków EFRR i FS ukierunkowanych będzie na dwa podstawowe cele: **1. Bardziej inteligentna i 2. przyjazna dla środowiska Europa**. W zależności od ich względnej zaawansowania, państwa członkowskie zainwestują na te priorytety **od 65 % do 85 %** swoich przydziałów inwestycyjnych z obydwu funduszy. **Dla państw z PKB<75% - minimum 35% na cel 1 oraz minimum 30% na cel 2.**
- Inwestycje z EFRR i FS mają pomóc w osiągnięciu celu budżetowego, zgodnie z którym **co najmniej 25 % wydatków UE powinno służyć realizacji działań w dziedzinie klimatu**. Realizacja tego celu w zakresie programów objętych polityką spójności będzie monitorowana.
- **(!) W przypadku EFS**, państwa członkowskie koncentrują zasoby EFS+ (w ramach zarządzania dzielonego) na interwencję w zakresie wyzwań określonych w ich krajowych programach reform, w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów oraz uwzględniają zasady i prawa określone w europejskim filarze praw socjalnych.
- Państwa członkowskie przeznaczają w ramach zarządzania dzielonego **co najmniej 25% swoich środków z EFS + na cele szczegółowe od (vii) do (xi) tj. w zakresie integracji społecznej (walka z ubóstwem i promowanie włączenia społecznego)**.
- Państwa członkowskie przeznaczają **co najmniej 2% swoich środków z EFS + na cel szczegółowy (xi) dot. deprivacji materialnej** – walka ze skrajnym ubóstwem i jego aspektami, które mają największy wpływ na wykluczenie społeczne, tj. bezdomność, ubóstwo dzieci i deprivacja żywności (ten zakres interwencji związany jest z kontynuacją wsparcia dotychczas udzielanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – FAED). W należycie uzasadnionych przypadkach, do ww. 2% mogą zostać wliczone środki przeznaczone na cel szczegółowy (x) - wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci; skierowane do najbardziej potrzebujących.
- Państwa członkowskie o odsetku młodych osób w wieku od 15 do 29 lat, które nie pracują, nie uczą się i nie szkolą się, wynoszącym powyżej średniej Unii w 2019 r. na podstawie danych Eurostatu, przydzielają **co najmniej 10% środków z EFS +** w ramach zarządzania dzielonego na lata 2021-2025 na ukierunkowane działania i reformy strukturalne mające na celu wspieranie zatrudnienia ludzi młodych, przechodzenia od nauki do zatrudnienia, ścieżek powrotu do nauki lub szkolenia oraz kształcenia wyrównawczego, zwłaszcza w kontekście wdrażania gwarancji dla młodzieży.

Warunki ex-ante → warunki podstawowe (*enabling conditions*)

„Warunki podstawowe” stanowią kontynuację podejścia polegającego na warunkach ex ante, wprowadzonego dla okresu finansowania 2014 – 2020, ale jest ich mniej, są one bardziej skoncentrowane na celach danego funduszu i - w przeciwieństwie do okresu 2014-2020 - monitorowane i stosowane **w całym okresie**.

Podobnie jak w obecnej perspektywie warunki te (wymienione w załącznikach do rozporządzenia wraz z kryteriami ich wypełnienia) będą dzielić się na:

1. Horyzontalne (4) - w dziedzinie zamówień publicznych, pomocy państwa, a także w kontekście stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych;
2. Tematyczne (16) - obejmują podobne obszary tematyczne, jak w latach 2014– 2020, np. efektywność energetyczna, strategię inteligentnej specjalizacji.

Zasady:

- w przypadku niewypełnienia warunków, nie trzeba już przedkładać obowiązkowego planu działania,
- państwa członkowskie nie będą mogły przesłać KE wniosków o płatność w odniesieniu do projektów finansowanych ze środków UE, w przypadku których nie spełniono warunków wstępnych i dopóki nie zostaną one spełnione,
- spełnienie warunków musi być respektowane przez cały okres finansowania,
- w przypadku gdy warunek podstawowy nie jest spełniony w momencie zatwierdzenia programu lub jego zmiany, państwo członkowskie informuje KE, gdy tylko uzna, że warunek został spełniony, przedstawiając jednocześnie uzasadnienie; w terminie trzech miesięcy od otrzymania ww. informacji, Komisja przeprowadza ocenę i informuje państwo członkowskie, w którym wyraża swoje stanowisko.

Ramy programowania i zarządzania programami

- Przeгляд śródkresowy pozwoli ustalić, czy potrzebne będą zmiany w programach w ostatnich dwóch latach okresu finansowania, w oparciu o nowe priorytety, wyniki programów i najnowsze zalecenia dla poszczególnych krajów:

Początkowo programowanie obejmie tylko pierwszych 5 lat perspektywy finansowej (2021-2025). Alokacja dla programu na lata 2026 i 2027 zostanie zaprogramowana i podzielona pomiędzy priorytety w roku 2025, tj. po przeprowadzeniu śródkresowego przeglądu (2025 r. – ‘przeprogramowanie’). Państwa członkowskie dokonają przeglądu programów biorąc pod uwagę cztery elementy:

- wyzwania wskazane w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów przyjętych w ramach europejskiego semestru w 2023 r. i 2024 r.;

- społeczno-gospodarczą sytuację danego państwa członkowskiego lub regionu;
- postępy w osiąganiu celów pośrednich ram wykonania programów;
- wyniki dostosowania technicznego, które będzie mieć miejsce w 2024 r. i będzie prowadzić do przeglądu krajowych pul środków finansowych na politykę spójności w oparciu o najbardziej aktualne dane statystyczne.

Odchodzi się od koncepcji rezerwy wykonania.

Wniosek o zmianę programu przekazywany jest do KE do dnia 31 marca 2025 r. (wraz z uzasadnieniem zmiany na podstawie ww. przesłanek). Zmieniony program zawiera informacje o:

- a) alokacjach środków finansowych według priorytetów, obejmujących kwoty na lata 2026 i 2027;
- b) zmienionych lub nowych celach końcowych;
- c) w stosownych przypadkach – zmienionych alokacjach, wynikających z dostosowania technicznego, w tym kwoty dla lat 2025, 2026 i 2027.

- **Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego o dokonanie przeglądu i zaproponowanie zmian w odnośnych programach, jeżeli jest to niezbędne, aby wspierać wykonanie stosownych zaleceń Rady.** Komisja kieruje do państwa członkowskiego wniosek, uzasadniając go, wraz z odniesieniem do koniecznego wsparcia wykonania odnośnych zaleceń, i wskazuje w nim stosowne programy lub priorytety oraz charakter zakładanych zmian. **Jeśli państwo członkowskie nie podejmie w odpowiednich terminach skutecznych działań w odpowiedzi na ww. wniosek, Komisja może zawiesić wszystkie lub część płatności na rzecz odnośnych programów lub priorytetów.**
- **InvestEU** - Państwa członkowskie mogą przydzielić, w umowie partnerstwa lub we wniosku o zmiany w programie, kwotę z EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMR, która ma zostać wniesiona do instrumentu InvestEU i zrealizowana na podstawie gwarancji budżetowych. Kwota, która ma zostać wniesiona do InvestEU, nie przekracza 5 % całkowitej alokacji w ramach poszczególnych funduszy, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków. Państwa członkowskie mogą wnioskować o przesunięcie do 5 % alokacji finansowych dla programu z dowolnego z podanych funduszy do dowolnego innego funduszu w ramach zarządzania dzielonego lub do dowolnego instrumentu w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego. Powinno to ułatwić osiągnięcie celów programów w trakcie ich realizacji.
- Zgodnie z projektem, **umowa partnerstwa ma być dokumentem ukierunkowanym bardziej strategicznie.** Nie przewiduje się wprowadzania zmian w umowie w trakcie procesu wdrażania. Również **programy operacyjne** będą miały charakter bardziej strategiczny (wzór programu znajduje się w załączniku do projektu rozporządzenia ogólnego). Programy mają być przedłożone Komisji nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty przedłożenia umowy partnerstwa.
Architektura programów: Program składa się z priorytetów. Każdy priorytet odnosi się do pojedynczego celu polityki lub do pomocy technicznej. Priorytet odnoszący się do celu polityki obejmuje co najmniej jeden cel szczegółowy. Do tego samego celu polityki może odnosić się więcej niż jeden priorytet.

- Wprowadzono **możliwość przenoszenia środków finansowych** z jednego priorytetu do drugiego priorytetu tego samego funduszu w ramach programu, bez konieczności formalnej zgody ze strony Komisji. Próg dla takiego przeniesienia wynosi 5 % początkowej alokacji danego priorytetu i nie więcej niż 3% budżetu programu.
Ponadto, zatwierdzenie przez Komisję nie jest wymagane w przypadku korekt o czysto typograficznym lub redakcyjnym charakterze, które nie mają wpływu na wdrażanie programu. Państwa członkowskie informują Komisję o takich korektach.
- Na początku okresu programowania nie będzie konieczne powtarzanie procesu wyznaczania organów odpowiedzialnych za wdrażanie programów polityki spójności, tak jak na lata 2014 – 2020. Państwa członkowskie mogą przedłużyć funkcjonowanie istniejącego systemu wdrażania.
- Roczne sprawozdania z realizacji zastąpione zostają przez **roczny przegląd wyników w postaci dialogu politycznego** między zarządzającymi programem a Komisją, dotyczącego kluczowych kwestii związanych z realizacją i wynikami. Wyniki programów zostaną poddane ocenie również podczas przeglądu śródkresowego. Państwa członkowskie będą przysyłać Komisji **co dwa miesiące wszystkie dane do monitorowania postępów w realizacji działań**, które będą zamieszczone na **otwartej platformie danych** w obszarze spójności, a tym samym dostępne dla obywateli (terminy: 31 stycznia, 31 marca, 31 maja, 31 lipca, 30 września and 30 listopada; pierwsze przekazanie danych do 31 stycznia 2022 r.).
- **Wskaźniki** - zachowano i udoskonalono wspólny zestaw wskaźników produktu i dodano po raz pierwszy wspólny zestaw wskaźników rezultatu. Umożliwią one przedstawianie wyników w czasie rzeczywistym na platformie otwartych danych i porównanie różnych programów i państw członkowskich. Posłużą one również do dyskusji nad wynikami oraz do skutecznej oceny, a także ułatwią śledzenie wypełnienia obowiązków związanych z przepisami UE. Cele pośrednie zostaną określone na 2024 r. a cele końcowe na 2029 r.
- **Komitety monitorujące** mają odgrywać ważniejszą rolę w nadzorze nad wynikami programu i wszystkimi czynnikami, mającymi wpływ na te wyniki. W celu zapewnienia przejrzystości dokumenty przedkładane komitetom monitorującym będą musiały być udostępniane publicznie.

Wymiar terytorialny

Zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego może być realizowane w postaci następujących narzędzi terytorialnych:

- ✓ zintegrowane inwestycje terytorialne ("ITI"),
- ✓ rozwój lokalny kierowany przez społeczność ("CLLD")
- ✓ jakiegokolwiek inne narzędzie terytorialne w ramach celu politycznego 5.

Program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego

Opracowano w Oddziale Programowania DZ RPO UMWL, czerwiec 2018 r.

- **6 % środków EFRR zostanie przeznaczonych na inwestycje w zrównoważony rozwój obszarów miejskich na szczeblu krajowym.** Odsetka tego należy przestrzegać przez cały okres programowania, również w przypadku przesunięcia środków między priorytetami programu lub między programami oraz podczas przeglądu śródkresowego.
- powstaje **Europejska inicjatywa dla miast**, nowy instrument na rzecz współpracy między miastami, innowacji i budowania zdolności w ramach wszystkich priorytetów tematycznych agendy miejskiej UE (m. in. integracja imigrantów, mieszkalnictwo, jakość powietrza, ubóstwo na obszarach miejskich lub transformacja sektora energetycznego).
- Zgodnie z 5. celem polityki spójności, „Europa bliżej obywateli”, Komisja będzie w dalszym ciągu wspierać **lokalnie zarządzane strategie rozwoju opracowywane na poziomie jak najbliższym obywateli**. Te lokalne strategie, w formie istniejących „zintegrowanych inwestycji terytorialnych” i „instrumenty rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, powinny być opracowywane i zatwierdzane przez właściwe organy lokalne lub terytorialne, które powinny być bardziej zaangażowane w wybór projektów finansowanych przez UE lub też za nie odpowiedzialne. „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” powinien wspierać zmiany strukturalne i umacniać innowacyjność na szczeblu lokalnym.
- Jeżeli miejski, lokalny lub inny terytorialny organ lub instytucja wykonują zadania wchodzące w zakres odpowiedzialności instytucji zarządzającej inne niż wybór projektów, instytucja zarządzająca identyfikuje ten organ jako instytucję pośredniczącą.
- Jeżeli strategia, o której mowa powyżej, obejmuje inwestycje otrzymujące wsparcie z jednego lub więcej funduszy, z więcej niż jednego programu lub z więcej niż jednego priorytetu tego samego programu, działania mogą być realizowane jako **zintegrowana inwestycja terytorialna** ("ZIT").

Różne

- **Podatek VAT** ma być kwalifikowalny jedynie dla operacji o całkowitym koszcie poniżej 5 mln EUR.
- Zakłada się zwiększenie skali zastosowania **instrumentów finansowych**.
- 3 poziomy maksymalnego dofinansowania na poziomie priorytetu (w przypadku EFS+ mogą zostać określone wyższe stopy współfinansowania w przypadku priorytetów służących wsparciu działań innowacyjnych):
 - **70% dla regionów najstabiliej rozwiniętych;**
 - 55% dla regionów przejściowych;
 - 40% dla regionów najlepiej rozwiniętych.
- **Pomoc techniczna:** ma być realizowana w zupełnie inny sposób niż obecnie. **KE proponuje stworzenie odrębnego priorytetu w każdym programie, a następnie rozliczanie pomocy technicznej poprzez doliczanie określonej procentowo stawki ryczałtowej do wydatków kwalifikowalnych uwzględnionych w każdym wniosku o płatność do KE (mechanizm ryczałtowy – uzależnienie wypłaty PT od postępu w realizacji).**

Procent środków zwróconych na pomoc techniczną jest następujący (zależy od funduszu):

- a) w przypadku wsparcia z EFRR w celu "Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu": 2,5%;
 b) w przypadku wsparcia z EFS +: 4%.

- **Powrót do zasady n+2** w przeciwieństwie do zasady n+3 stosowanej w latach 2014–2020. Będzie to następować stopniowo, żeby zagwarantować możliwość dostosowania przy jednoczesnym zaostreniu zarządzania finansami.
- **Ograniczenie kwot płatności zaliczkowych** - będą stanowiły 0,5 % zasobów programu, wypłacane każdego roku, z wyjątkiem 2027 r., ostatniego roku nowego okresu finansowania.
- Wprowadzenie 4 ustalonych terminów w ciągu roku na składanie wniosków o płatność do KE (ostatni w danym roku - do 26 grudnia).
- Szersze zastosowanie **kosztów uproszczonych** - oznacza to, że beneficjenci nie będą już musieli przedstawiać każdej pojedynczej faktury czy listy płac, lecz będą mogli korzystać z kwot szacunkowych, stawek ryczałtowych lub stałych cen, dla niektórych kategorii kosztów lub wydatków na personel i innych kosztów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, takich jak ubezpieczenie lub czynsz. Koszty mogą również być zwracane na podstawie osiągniętych wyników. Obowiązkowe będzie stosowanie kosztów uproszczonych dla operacji o całkowitym koszcie do 200 000 EUR (z wyjątkiem objętych pomocą publiczną).
- W przypadku programów o dobrze funkcjonującym systemie zarządzania i kontroli oraz z dobrymi wynikami (tj. niskim poziomem błędów), Komisja proponuje, by w większym stopniu polegać na krajowych procedurach kontroli na miejscu.
- Rozszerza się zasadę pojedynczego audytu. Oznacza to, że beneficjenci funduszy, tacy jak małe firmy i drobni przedsiębiorcy powinni być przedmiotem tylko jednej kontroli, a nie wielu, być może nie w pełni skoordynowanych audytów.
- Większy nacisk położono na konieczność **lepszego informowania o pozytywnych wynikach polityki spójności**. Zaostrenie wymogi w zakresie komunikacji, takie jak organizacja wydarzeń z okazji uruchomienia dużych projektów finansowanych przez UE czy opracowywanie strategii prowadzenia kampanii w mediach społecznościowych. Równocześnie uproszczono komunikowanie o projektach finansowanych ze środków UE. Wszystkie fundusze UE zostaną objęte jednym oznaczeniem, jednolity portal będzie informował o wszystkich dostępnych dla przedsiębiorstw środkach finansowych, a Komisja będzie prowadziła jednolitą bazę projektów.
- **W projekcie rozporządzenia ogólnego 2021-2027 nie ma wielu przepisów, które istnieją obecnie:**
 - duże projekty, projekty generujące dochód po ukończeniu oraz projekty generujące dochód w trakcie realizacji, raporty roczne z realizacji programów, procedura desygnacji, certyfikacji (i Instytucji Certyfikującej).
 - nie obejmuje ono także Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Cele szczegółowe EFRR:				
CP1:	CP2:	CP3:	CP4:	CP5:
<u>Bardziej inteligentna</u> Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej	<u>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna</u> Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	<u>Lepiej połączona</u> Europa dzięki zwiększeniu mobilności i udoskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych	Europa o silniejszym wymiarze społecznym dzięki wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych	Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych
<ul style="list-style-type: none"> (i) zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii; (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów; (iii) sprzyjanie wzrostowi i konkurencyjności MŚP; (iv) rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> (i) promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej; (ii) promowanie odnawialnych źródeł energii; (iii) rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania na szczeblu lokalnym; (iv) wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe; (v) wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej; (vi) wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym; 	<ul style="list-style-type: none"> (i) udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych; (ii) rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu; (iii) rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej; (iv) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> (i) poprawa skuteczności rynków pracy oraz dostępu do wysokiej jakości zatrudnienia poprzez rozwój innowacji społecznych i infrastruktury; (ii) poprawa dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury; (iii) zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej marginalizowanych społeczności, migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji poprzez zintegrowane działania obejmujące mieszkalnictwo i usługi społeczne; (iv) zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> (i) wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich; (ii) wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

	(vii) sprzyjanie bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszanie zanieczyszczenia.		poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej.	
--	---	--	---	--

Cele szczegółowe EFS:

CP4:

Europa o silniejszym wymiarze społecznym dzięki wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych

- (i) poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;
- (ii) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności;
- (iii) wspieranie uczestnictwa kobiet w rynku pracy; lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym dostępu do opieki nad dziećmi; zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia; dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się;
- (iv) poprawa jakości, efektywności i przydatności na rynku pracy systemów kształcenia i szkolenia w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności cyfrowych;
- (v) wspieranie dostępności i możliwości ukończenia dobrej jakości kształcenia i szkolenia, sprzyjających włączeniu społecznemu, na równych zasadach dla wszystkich, zwłaszcza grup defaworyzowanych, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich;
- (vi) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej;
- (vii) wspieranie aktywnego włączenia społecznego, w tym w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie;
- (viii) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie;
- (ix) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej;
- (x) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci;
- (xi) przeciwdziałanie deprywacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym, w tym przy użyciu środków towarzyszących.